

DOMINIK DÁN

**NĚŽNÁ
FATA MORGÁNA**

NĚŽNÁ
FATA MORGÁNA

Dominik Dán

NĚŽNÁ
FATA MORGÁNA

slovař

Text © Dominik Dán 2016
Published by arrangement with DANNKAS, spol. s r. o.
Translation © Josef Šmatlák 2016
Czech edition © Nakladatelství Slovart, spol. s r. o., Praha 2016

ISBN 978-80-7529-225-4

Všechna práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována nebo využita žádným způsobem a žádnými prostředky, elektronickými nebo mechanickými, včetně fotokopií, nebo zaznamenána do informačních systémů bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

*Město, příběh a všechny osoby v této knize jsou
smyšlené a jakákoliv podobnost se skutečnými
událostmi je náhodná, přestože ledaskomu
mohou připadat povědomé.*

*Rara temporum felicitas, ubi quae velis sentire
et quae sentias dicere licet.*

Vzácná je ta šťastná doba, kdy je dovoleno myslet si,
co chceš, a říkat, co si myslíš.

(Publius Cornelius Tacitus, *Dějiny*, 1, 1)

Věnuji vnučce Emmě.

Za odborné rady a neocenitelnou pomoc děkuji
Zoltánu Gogolovi, Františku Matlákovi, MUDr. Ivetě
Čierné, PhD., MUDr. Denisu Valentovi, PhD.,
MUDr. Jaromíru Chorváthovi, MUDr. Dušanu
Rapošovi, CSc., MPH.

1

Parkem běžela žena.

Asfalt na cestě byl mokrý od rosy, ale ne natolik, aby klouzal. Žena běžela najisto, komíhala rukama v pravidelném tempu a zhluboka oddechovala. Nohy zvyklé na zátež udržovaly strojový rytmus.

Běžela po úzké křivolaké pěšině a mířila stále hlouběji do nitra parku. Stromy jí jakoby ustupovaly z cesty, keříky ji hladily. Už měla za sebou více než polovinu trasy, aniž se zadýchala – byla mladá, zdravá, ve skvělé kondici. Elastické tenisky jí běh usnadňovaly, ale riflová minisukně spíše překážela. Bundu měla rozepnutou, zpod ní vykukovala bílá blůzka. Z plných plic nadechovala chladný vlhký vzduch, dělal jí dobře, uklidňoval, okysličoval krev a díky tomu její mozek pracoval rychleji.

Neměla by tady být, neměla by pobíhat po parku, zejména ne k ránu o půl třetí. Zastavila se. Havraní vlasy dovlály, klesly jí na záda, dosáhly téměř až po bedra.

Zastavila a rozhlížela se. Chvilí zhluboka dýchala.

„Co blbnu? Kam to sakra ženu?“ Nechápatě zakroutila hlavou.

Ohlédla se, zdali za ní běží. Neběžel. Park byl liduprázdný, bídne osvětlený, svému účelu vyhověla sotva třetina lamp. Větve stromů se vzpínaly k nebi a vrhaly na zem strašidelné stíny. Větrík nezafoukal, vzduch se nepohnul. Stála sama samotinká uprostřed hororové scenerie.

Znovu se ohlédla. Ulevilo se jí. Už za ní neběžel. Vzdal to po pár metrech. Asi mu došlo, že trénovanou volejbalistku nedostihne, nemá šanci. Nedoběhl by ji ani tenkrát, když ještě hrál fotbal, natož teď, když v něm žbluňkalo pivo.

Stála sama samotinká uprostřed hororové scenerie a postupně si uvědomovala, v jaké situaci se nachází. Mozek poněkud obluzený alkoholem, ale vzkříšený kyslíkem vyslal první výstrahu. Neměla by tu být!

Neměla by... ale jak jinak se ho měla zbavit? Jak mu měla zabránit, aby pokračoval, ne-li útekem?

Zábava byla zpočátku skvělá, všichni byli skvělí, skvěle se bavili, přiřukávali si, popíjeli, vzpomínali. Měli si o čem povídat, neviděli se dlouhých pět let a za takovou dobu toho jeden zažije ažaž, natož sedmadvacet lidí.

Skvělá akce!

Leč teď prchala. Utekla, protože ruce by jí nepomohly, byla žena a proti mužským svalům jsou ty ženské pramálo platné. Bránila se útekem, trénované nohy jí poskytovaly víc šancí než slabé ruce.

Co se stalo, stalo se. Nemělo se to stát. Už teď jí bylo jasné, že toho bude litovat. Manžel se to nesmí dovědět. Neměla jít ven, měla zůstat spolu s ostatními v podniku, když tolik naléhal. Podvolila se, šla s ním dobrovolně, nemůže mu nic vyčítat. Jenže ono se to zvirtlo, tak si jejich setkání nepředstavovala.

Teď, sama samotinká uprostřed temného parku zalitovala. Nicméně čas se nedá vrátit, nic se nedá vrátit, přesýpací hodiny jsou na písek, nikoliv na život, nic nepřevrátíš, ani zrnko nepřesypeš nazpátek.

Vy kročila. Kráčela zvolna, zbavila se ho, nebyl důvod k běhu.

Dokráčela k lavičce. Zvedla nohu a stoupla teniskou na sedačku, aby si dotáhla uvolněnou tkaničku.

Keře za lavičkou se pohnuly.

Ženin mozek vyslal druhou výstrahu: Pozor, ještě to neskončilo!

Za keři se krčil lovec, číhal na svou kořist. Věděl, že přijde, že půjde zrovna tudy. Doufal, že ji přitáhne lavička – blíž k němu, těsně k němu.

Přišla na dosah, už nebylo třeba krýt se za keři. Kradl se tak tiše, že ho postřehla, až když k ní přistoupil.

„Konečně seš tady, ty moje!“

„To... nemyslíš vážně! Co...?“ vyjekla, protože se lekla.

„Už mi neutečeš, čekám na tebe dlouho.“

„Běž do prd...“ trhla sebou a obrátila se na útěk.

Muž se rozmáchl a udeřil.

Před očima jí vytryskly hvězdičky. Ohňostroj vířil jen chvíličku, oslnil, zazářil a pomalu uhasínal. Hvězdičky hasly jedna za druhou a po každé zůstala jen tma tmoucí.

Trvalo to jen pár minut a zhasla i poslední hvězdička, vlastně té poslední se říká jiskřička, jiskřička naděje – a s ní zhasla i žena, upadla do hlubokého bezvědomí.

2

DUBEN 1987

Jaro přišlo dřív než jindy.

Konečně, protože v lednu tu panovalo boží dopuštění. Kolem desátého se v neděli odpoledne nad městem roztrhla duchna, přihnal se severák a do pondělního rána napadlo sněhu na metr. A tam, kde to foukalo, dokonce na dva metry – některá auta na odlehlých parkovištích pod sněhem docista zmizela. Nejhorší sněhová kalamita za posledních sto let. Autobusům městského dopravního podniku zamrzla nafta v motorech, víchr potrhala trolejbusové a tramvajové napájecí vedení, zamrzly výhybky, popraskaly kolejnice, ulice nikdo neuklízela ani nesypal. Všichni byli na zimu připraveni, až na údržbu komunikací čili cestáře. U nás ve městě žijí nejmenší lidé v republice, napadne pět centimetrů sněhu a všichni ho mají až po krk. Tak si domyslete, kam jim dosahoval, když ho napadl metr.

Všichni byli připraveni kromě cestářů, leč zimní gumy řidičům přesto byly nanic, protože dva, tři dny se nedalo vůbec vyjet a až do konce února bruslili od pangejtu k pangejtu. Cestáři všem věčně našťvaným řidičům prostřednictvím televize a deníků ÚV KSČ vysvětlili, že pro tuto zimu jim městská správa přidělila na údržbu komunikací z rozpočtu šestnáct milionů a ty se už vyčerpaly, čili vozovky jsou ošetřené a posypané ke spokojenosti všech uživatelů.

Peníze se vyčerpaly, takže vše bylo v pořádku.

Je zvláštní, jak socialismus občas připomíná dnešek.

Díky úpěnlivým modlitbám cestářů dorazilo jaro dříve než jindy. Teplé, prosycené vůní narcisů a zářivými barvami tulipánů, láskou, něhou a sexem.

Eduarda Burgera, operativního pracovníka oddělení násilné kriminality, probudilo v pátek o půl páté ráno zvonění telefonu.

„Co je?“ zašeptal do mikrofonu.

Nevymrštil se z postele a neklopýtal nahonem do chodby, aby zvonění neprobudilo celou rodinu, pouze se převálil na bok, napřáhl ruku k aparátu na nočním stolku a zvedl sluchátko.

„No, co je?“ zopakoval.

„Operační. To jsem já, Vlado.“

„A já jsem kdo?“

„Edo, včera jsi nenasával a tak jako tak vstáváš za deset minut, na budíka, tak neblbni!“

„Hm, asi si budu muset popovídat se ženou...“

„To nemusíš, ona mi na tebe nežaluje. Já nechrápu s tebou v posteli, ani po tobě nejedu, akorát tě znám už od vojny, ty vole! Nepamatuješ?“

„Aha.“

„A že chrníš jen čtyři hodky denně a vstáváš pokaždý v půl a deset, tos mi říkal už nejmíň stokrát.“

„No, asi tak.“

„U pivka.“

„A hele! Tak vocaď vítr fouká. Pivka se ti zachtělo? Noční šichta je dlouhá pakárna, co?“

„Dlouhá každopádně, pakárna nevím, a noční už ne, za chvíli svítá. Ostatně i ty si štrejchneš, máte vraždu.“

„Do pr...“

„Richtik. Během půl hodky máš před barákem káru, tak sebou hoď.“

„Káru? Takhle nafofr? Počkej...“

„Edo, nedělej, že seš vochrápanej!“

„Nedělám, akorát se nemůžu vyhrabat zpod duchny. Jak se mám voháknout?“

„Nijak extra, žádnou plnou polní. Je to v parku u řeky napravo. Je to tam vyasfaltovaný a suchý. A venku je dvánáct nad nulou a nefičí.“

„Ó, díky za tak podrobnej návod. Na kterou ranvej mám přistát?“

„Hele, von tě přejde humor, až ji zmerčíš. A děkovat nemáš za co.“

„Taky si myslím, jen jsem slušně vychovanej. Takže ženská?“

„Holka.“

„Ubodaná, podříznutá, zastřelená?“

„Uškrcená, znásilněná a hozená na lavičce.“

Burger položil telefon. Dověděl se, co potřeboval. Převalil se na druhý bok, aby omrkl manželku.

„Já už jsem vzhůru, špatně jsem spala,“ předběhla ho. Vstala, zašoupala bačkorami a zamířila k lednici. Světlo z ní posvítilo na cestu do koupelny – mohl začít normální pracovní den. Burger se oddal holení a manželka mu mezitím namazala chleba máslem, přidala salám, na doplnění jablko. Vše mu vložila do aktovky a trpělivě čekala, až muž vyjde ven z koupelny. Ve stejném okamžiku zaklapla zámek jeho aktovky.

Burger se holil mechanicky, rutinními pohyby, a zvládl tuto operaci dříve, než mu žena stihla připravit svačinu – nikdy nepřišel do práce neoholený, ať na tom byl po ránu jakkoliv. Ještě žiletkou zběžně zakroužil kolem rtů a párkrát trhavě smýkl pod nosem, přičemž se obratně vyhnul cigaretě, aby si nepopálil zápěstí, nakonec zkontroloval výsledek svého snažení v zrcadle.

Cigaretu odhodil do záchodové mísy, ulevil si a spláchl.

Než vypil ranní kávu a rozloučil se se ženou, zvládl druhou cigaretu.

Když vstupoval do služebního auta, zapálil si třetí.

„Tak jak, hoši, copak máme novýho?“

Dvoučlenná hlídka z pohotovostní motorizované jednotky trpělivě vyčkávala před Burgerovým domem. Starší příslušník jel pro Burgera už asi desetkrát a věděl, že na něj není třeba zvonit. Jestliže jim operační důstojník sdělil, že Burger bude před domem za půl hodiny, tak si byl jist, že se tak stane, nebylo nutné ho pohánět. Seděli v autě, okna dole, pokuřovali a čekali.

Vyšel z domu přesně za půl hodiny, nasedl do auta, zapálil si třetí cigaretu a zeptal se:

„Tak jak, hoši, copak máme novýho?“

„My nic, ale vy jo. Jednu babu v parku na lavičce. Neviděli jsme ji, máme to éterem, takže víc k tomu nevíme.“

„No, bezva!“ vzdychl Burger.

„Kam vás máme hodit? Chcete na místo činu, anebo k vám na barák?“

Burger si šlukl a přešel dlaní svou aktovku. Vše potřebné měl v ní – chleba se salámem, termosku s kávou, jablko, cigarety, zápisník i pero. Psací stroj nepotřeboval, tak nač by jezdil do své kanceláře.

„Jedem za ní, hoši.“

Auto PMJ vystartovalo do teplého jarního jitra. Svítalo, na obloze se zarděly červánky.

3

Žlutobílý služební žigulík s výstražným černým nápisem VB na dveřích a na kapotě dojel pouze před park. Uniformovaná hlídka ho nemusela zastavovat, dvojice příslušníků jen čekala, co se bude dít, zdali žigulík bude pokračovat dál. Nepokračoval, řidič to neriskl. Odsud nebylo možné vjet do parku autem. Lesopark na pravém břehu řeky byl protkaný spleť úzkých asfaltových cestiček, po nichž v případě nutnosti mohlo projet služební vozidlo například technické služby nebo údržby parků, ale z této strany byl vjezd zatarasovaný keři a závorou z kmene nahrubo přitesaného.

Řidič stáhl okno žigulíku.

„Co je? Vezu náčelníka.“

„Nic. Akorát jedeš blbě. Vocaď se tam nedostaneš, musíš přes sídliště a vod starýho mostu.“

Řidič zařadil zpátečku.

„Počkej! Haló, kolego, jak jsme daleko?“ křikl Burger zevnitř auta, protože u sebe nestíhl stáhnout okénko a s hlídkou venku se mohl dorozumět jen přes to řidičovo.

„Tak dvě stě metrů tudyma,“ oslovený se předklonil, aby dohlédl, kdo se zevnitř auta ptá, a mávl rukou směrem do setmělého lesoparku.

„Tak víte co, hoši? Nikam se nejede, těch posledních pár metrů se projdu. Vyhodte mě tady.“

Sbíral se, aby vystoupil.

„Pane Burger...“

„Copak?“

„Chtěli bysme se zeptat, jestli bysme mohli s váma. Víte... taková vražda...“

Burger zaváhal, posléze chápavě přikývl. Vražda je vražda, pro každého maníka od VB je to něco jako svátek, jako

kdyby v kulturním domě v Šenkvicích v expozici naivního umění vystavili obraz *Lekníny* od Clada Moneta.

Burger věděl, kdo je Claude Monet, a věděl, že namaloval *Lekníny*, a to ne jednou, a měl pro kolegy pochopení.

„Tak jo,“ souhlasil. „Tak poďte oba, Tibore, já na vás počkám.“

„Vy mě znáte?“ užasl velitel motohlídky.

„Užs mě párkrát vez. A posledněs mi i řek, jak se jmenuješ, vzpomínáš?“

„Ale to bylo před půl rokem.“

Burger se usmál.

„Tak jdeme?“

Nechtělo se mu vysvětlovat, jak je pro kriminalistu důležité zapamatovat si tváře a jména. Nejen pouličních šmejdu, ale i svých kolegů z branže.

Tibor sáhl po vysílačce. Burger trpělivě čekal, věděl, co musí následovat. Jestliže se dvojice mužů PMJ chtěla vzdálit od vozidla, museli to ohlásit operačnímu důstojníkovi.

„Fatra sto, tady Fatra sto čtyři, Fatra sto, tady Fatra sto čtyři.“

„Fatra sto, příjem.“

„Fatro sto, dovezli jsme náčelníka na místo, podle jeho pokynů opouštíme vůz.“

Burgerovi to přišlo k smíchu. Tibor byl fikaný chlapík, vyznal se. Bylo mu jasné, že operační důstojník ví houbeles o situaci a místě činu, a řekne-li mu, že plní pokyny náčelníka čili jeho, nemůže mu Fatra sto opuštění vozidla zakázat.

„Fatra sto rozuměl, opouštíš vůz. Máš s sebou vysílačku?“

„Jasně, беру ji s sebou.“

„V pořádku, kdyby něco, tak dej hned echo!“

„Fatra sto čtyři rozuměl, dám vědět, kdyby něco, ale nestíhám kontrolní bod v šest nula nula, pak nahlásím tankování.“

„Fatra sto rozuměl, nestíháš káběčko, po akci s náčelníkem nahlásíš tankování.“

Oba dva muži dychtivě vyskočili z žigulíku, zamkli ho a téměř pořadově si stoupli před Burgera. Očekávali jeho pokyny.

„Držte se za mnou, na místě činu nehulit a nepudete k ní, dokavad neřeknu. Koukejte se na zem, kam šlapete.“

Určitě tam už budou hlavouni, velký zvířata, tak se raději držte mimo, abyste něco nevyfásli. Jasný?“

„Jasný.“

Vykročili do parku.

Nebylo to ani dvě stě metrů. Už za prvními stromy zpozorovali skupinku mužů a strážníků, postávajících kolem lavičky. Burger přidal do kroku. Odhodil cigaretu a zapálil si další.

Zahlédli ho. Náčelník místního oddělení Veřejné bezpečnosti a náčelník obvodní kriminálky mu vyšli naproti.

„Nazdar...“ uvítali ho a napřáhli ruku.

„Zdar i vám, dobří lidé. Kde jsou další?“ Burger se rozhlédl kolem. Bylo tu na jeho vkus podezřele málo lidí.

„Zatím jsme nikoho nevolali, Edo,“ vysvětlil náčelník místního oddělení. „Obvodní náčelník je na cestě, ale jinak jsme nikoho neplašili. Akorát tebe. Nechci dělat paníku, víš, jak to chodí...“

Burger věděl, jak to chodí. Vražda je magnet, přitáhne funkcionáře z celého města. Čím víc jich dorazí, tím víc hloupých pokynů padne a dělá se mnohem hůř.

Přikývl na znamení souhlasu. Takový začátek mu byl po chuti.

„Koukni se na ni nejdřív ty.“

Opět přikývl, souhlasil i s tímto návrhem. Odhodil cigaretu na okraj cesty a zašlápl ji. Vyhloubil podpatkem do země důlek, jako by se chystal hrát kuličky, a špičkou boty do ní nedopalek odsunul.

„Kdokoliv tady bude hulit, afsi to byl i ministr vnitra, tak hodí vajgla semhle do mýho dólíku. Je to všem jasný?!“

Všem přítomným to bylo jasné. Jeden se shýbl pro nedopalek na cestě a disciplinovaně ho odnesl do Burgerova důlku. Po něm další uznali, že Burgerův pokyn není buzerace, ale projev dlouholeté zkušenosti, a udělali totéž. Nikdo rozumný nechtěl zanechat v okolí místa závažného trestného činu zbytečné falešné stopy.

„Tak se na to kouknem,“ usoudil kriminalista.

Přistoupil k lavičce a zadíval se.

„Vy zůstanete tady!“ přikázal obvodní náčelník dvojici PMJ.

„Nech je, jsou tady se mnou,“ zastal se jich Burger. „Jen se kouknou. Slíbil jsem jim to.“

Dvojice rovněž dokráčela k lavičce.

Lavička byla obyčejná, dřevěná – tři zeleně natřené fošny k sezení, dvě jako opěradlo, vše přišroubované ke konstrukci z ocelových trubek, ukotvené v betonu na zemi. Za lavičkou husté křoví, před ní asfaltová cesta, kolem dokola park. Voňavý vlhký jarní park.

Všude kolem dokola příroda plná jarně se probouzejícího života, jen tělo na lavičce bylo mrtvé.

Obyčejné tělo obyčejné ženy.

Ležela na zádech, levou ruku přehozenou přes opěradlo, pravou spuštěnou dolů na asfalt. Levou nohu ohnutou a opřenou o opěradlo, pravou chodidlem na zemi. Bílou blůzku měla zapnutou až ke krku, černou koženkovou bundu rozepnutou, pravá přednice svisla dolů z lavičky, levá zakrývala hrud' jako improvizovaná černá příkrývka. Modrá riflová minisukně byla způsobně stažená na stehna, kam až to šlo. Obutá, bílé tenisky. Bílé podkolenky, jako by se od pasu dolů chystala na tenis, a od pasu nahoru na diskotéku. Jako by tu pouze spala, jako by jen tak ležela na lavičce. Tak na co si stěžuje? Co je jí? Tahle ženská vypadá celkem dobře, v pořádku!

Nebyla v pořádku, nespala.

„Dojede Hanzel?“ zeptal se Burger.

„Už sem jede,“ odpověděl náčelník místního oddělení.

„A felčar?“

„Taky sem jede.“

Burger přikývl. Prozatím tu nikoho nepotřeboval, pouze dvojici mužů PMJ, a to hned. Zápolil s neodolatelným nutkáním zapálit si cigaretu, leč u mrtvolky nemůže. Doufal, že se přemůže a zažene chuť na cigaretu aspoň na chvíli, po kterou se bude věnovat dvojici nováčků na místě činu. Zakoketoval s představou, že si před nimi zahraje na pedagoga a něco je naučí. Tak aspoň zabije čas a zaplaší nutkání. Ohlédl se po nich.

Stáli v uctivé vzdálenosti od lavičky, oči jako tenísáky. Ne že by dosud neviděli mrtvolu, viděli jich bezpočet, ale většinou to byly oběti autonehody, skutečnou vraždu však viděli poprvé.

Burger se usmál, vzpomněl si na své první setkání s násilnou smrtí – rovněž zíral, ale to bylo už dávno. Dávno, ale vyvaloval oči jako teď dvojice nováčků.

„Hele, hoši, něco si vyzkoušíme.“

Nevníмали ho.

„Haló!“

Trhli sebou.

„Otočte se! Čelem vzad!“

Nechápali, ale uposlechlí.

„Jak dlouho jste na ni civěli?“

„No...“

„Nevíš, co, Tibore, ale to je v pořádku. Stává se to, protože jsi ztratil pojem o čase. Koukali jste na ni dvě minuty. Tak se vás teď na něco zeptám. Co má na nohou?“

„No...“

„Kramfle, lodičky,“ přispěchal Tiborův kolega. „Černý,“ dodal horlivě.

„A co ty, Tibore?“

„Asi jo... nevím přesně.“

„Tak se otočte zpátky.“

Oba dva jevíli překvapení.

„Nic si z toho nedělejte, to je normální reakce. Možná vás za pár let omrzí jezdit žigulem a zachce se vám zkusit kriminálku. Tak tohle berte jako první zkoušku, ne jako že si z vás dělám šoufky, jasný?“

„To bysme si, pane Burger, nikdy tento...“

„Já jen, aby bylo mezi náma jasno, abyste to nebrali ve zlým.“

„To my tak neberem,“ zareagoval Tibor. „Spíš naopak, děkujeme za takovou lekci.“

„Tak fajn. Na místě činu je nejdůležitější koukat na detaily. Jestliže koukáte na celek, detaily vám uniknou. Vy jste akorát zírali, koukali jste na ni celou, jak tady leží, ale tak se to nedělá, tak se nevyšetřuje. Musíte začít od hlavy nebo od nohou a všechno si pamatovat. Jedině tak si všimnete detailů, co má na nohou, jakou má sukni, jaký má vlasy a vůbec. Je to jasný?“

„Jasný.“

„Nezírat, ale dávat bacha na detaily.“

„Jasný.“

„Takže než se přiženou další, tak vám ukážu ještě něco. Pojdte sem blíž.“

Přistoupili a shýbli se.